

Στο "Σπίτι της Ματριόνα" ένας καθηγητής μαθηματικών, μετά από δεκαετή εγκλεισμό σε γκούλάγκ, αποσύρεται σε μια επαρχία της Ρωσίας για να αναβαπτιστεί στη γαλήνη και την αγνότητα της ρωσικής φύσης και ψυχής. Στο διήγημα "Ένα περιστατικό στο σταθμό Κοτσέτοβκα", βρισκόμαστε σ' έναν σιδηροδρομικό σταθμό στα μετόπισθεν της μάχης, ενώ μαίνεται ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, και στο "Για καλό της υπόθεσης", ο διευθυντής μιας τεχνικής σχολής βλέπει τους κομματικούς γραφειοκράτες να διαλύουν τα όνειρα των σπουδαστών του.

Οι τρεις νουβέλες που περιλαμβάνονται στην έκδοση αυτή δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά στο περιοδικό "Νόβι Μιρ" μεταξύ των ετών 1962-1963, σε μια περίοδο αποσταλινοποίησης της Σοβιετικής Ένωσης. Πρόκειται για τα πρώτα, μετά το "Μια ημέρα του Ιβάν Ντενίσοβιτς", έργα του Σολζενίτσιν που δημοσιεύτηκαν στη χώρα του. Στα έργα αυτά ανακαλύπτουμε έναν διαφορετικό Σολζενίτσιν, πιο ανθρώπινο και τρυφερό, που εστιάζει το βλέμμα του σε μικρές ιστορίες της καθημερινότητας, στα καθημερινά διλήμματα των απλών ανθρώπων. Δεν παύουν ωστόσο να συνιστούν μια σκληρή μαρτυρία για τη ζωή σε μια κομμουνιστική χώρα. Ο αντιφρονών συγγραφέας μιλά και εδώ για τον ολοκληρωτισμό του σοβιετικού καθεστώτος, τη σύγκρουση του ανθρώπου με την αναλγησία και τις αδικίες ενός συστήματος που αντί να διαπαιδαγωγεί την ανθρώπινη φύση -όπως ευαγγελίζεται- το μόνο που κάνει είναι, μέσα από την αδικία και τον παραλογισμό της γραφειοκρατίας, να τη διαφθείρει. Ταυτόχρονα, ο Σολζενίτσιν, συνεχίζοντας την παράδοση των μεγάλων Ρώσων συγγραφέων, μελετά με οξυδέρκεια την ανθρώπινη ψυχή, την οποία προσεγγίζει με άπειρη τρυφερότητα, ακόμα κι όταν το κάνει μέσα από το πρίσμα της ειρωνείας.

http://www.biblionet.gr/book/160635/Solzhenitsyn,_Aleksandr_Isayevich,_1918-2008

Οι τρεις αυτές νουβέλες του διάσημου Ρώσου συγγραφέα δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά στη διάρκεια των ετών 1962-1963, στο περιοδικό «Νόβι μιρ». Παρά τον σαφή

αντικαθεστωτικό χαρακτήρα που είχαν και τα τρία αυτά κείμενα, δημοσιεύτηκαν μέσα στο γενικότερο κλίμα αποσταλινοποίησης του καθεστώτος εκείνης της περιόδου επί προεδρίας του Νικήτα Χρουστσόφ. Είχε προηγηθεί η δημοσίευση του «Μια ημέρα του Ιβάν Ντενίσοβιτς». Σε αυτά τα διηγήματα, ο Σολζενίτσιν καταγίνεται με την καθημερινότητα, εκεί που οι ιστορίες διατηρούν τον ανθρωπισμό αναλλοίωτο και διαφυλάσσουν τα αισθήματα ως πολύτιμο υλικό για την επιβίωση μέσα σε δύσκολα περιβάλλοντα. Μέσα από απλά περιστατικά του καθημερινού βίου, που ταυτόχρονα αποτελούν και μαρτυρίες της ζωής σε μια κομμουνιστική χώρα, ο συγγραφέας παραθέτει απλά διλήμματα, τα οποία αλλοιώνονται από τον ολοκληρωτισμό μιας κοινωνίας που ευαγγελίζεται τον ανθρωπισμό με τα πλέον απάνθρωπα μέσα. Στο πρώτο από τα τρία διηγήματα ένας καθηγητής μετά τον δεκαετή «σωφρονισμό» του σε γκούλαγκ έρχεται σε επαφή με μια ηλικιωμένη αγρότισσα, τη Ματριόνα, στο πρόσωπο της οποίας ενσαρκώνεται η «αγνότητα της ρωσικής φύσης και ψυχής». Στο δεύτερο διήγημα, που εξελίσσεται στη διάρκεια των μαχών του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ένας Ρώσος κομμουνιστής υπολοχαγός συγκρούεται με τη συνείδησή του όταν αυτή έρχεται σε αντιπαράθεση με τις επιταγές της ιδεολογίας του. Τέλος, στο «Για το καλό της υπόθεσης» ο διευθυντής μιας τεχνικής σχολής βλέπει να διαλύονται τα όνειρα των σπουδαστών εξαιτίας της κομματικής γραφειοκρατίας

<http://www.topontiki.gr/article/12758>

Αλεξάντερ Σολζενίτσιν

Ο Αλεξάντερ Σολζενίτσιν γεννήθηκε στον Καύκασο στις 11 Δεκεμβρίου 1918, σπούδασε φυσική και μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Ροστόφ και υπηρέτησε στον Κόκκινο Στρατό κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το 1945 όμως καταδικάστηκε σε φυλάκιση οκτώ ετών σε στρατόπεδο επειδή σε επιστολή που είχε στείλει σε ένα φίλο του αμφισβήτησε τις πολεμικές ικανότητες του Στάλιν. Αφέθηκε ελεύθερος το 1953, λίγους μήνες πριν από το θάνατο του Στάλιν και εξορίστηκε στην κεντρική Ασία, όπου άρχισε να γράφει. Στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στο Ριάζαν, 200 χιλιόμετρα από τη Μόσχα και άρχισε να διδάσκει. Τον Νοέμβριο του 1962 του δόθηκε η άδεια να δημοσιεύσει στη λογοτεχνική επιθεώρηση "Νόβι Μιρ" το έργο του "Μια ημέρα από τη ζωή του Ιβάν Ντενίσοβιτς", που αφορούσε έναν κρατούμενο στα Γκούλαγκ. Παρ' ότι είχε σπάσει το ταμπού, προκαλώντας σοκ στην ΕΣΣΔ με τις περιγραφές του, τα επόμενα έργα του, όπως "Ο πρώτος κύκλος" και το "Αρχιπέλαγος Γκούλαγκ", κυκλοφόρησαν μόνο σε παράνομες εκδόσεις ή στο εξωτερικό, όπου γνώρισαν μεγάλη επιτυχία. Το 1970 τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας, όμως αρνήθηκε να μεταβεί στη Στοκχόλμη για να το παραλάβει φοβούμενος ότι το σοβιετικό καθεστώς δεν θα του επέτρεπε να επιστρέψει. Ωστόσο, το 1974 του αφαιρέθηκε η σοβιετική υπηκοότητα και υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τη χώρα. Έζησε διαδοχικά στη Γερμανία, στην Ελβετία και στις ΗΠΑ και επέστρεψε στη Ρωσία το 1994, μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ. Τιμήθηκε επίσης με το βραβείο του ρωσικού κράτους για τα "εξαιρετικά επιτεύγματά του στον ανθρωπιστικό τομέα" από τον τότε πρόεδρο της Ρωσίας, Βλαντιμίρ Πούτιν. Πέθανε στις 3 Αυγούστου 2008 στο σπίτι του, στη Μόσχα, σε ηλικία 89 ετών.